

Η δύναμη των ειδωλολατρικών θεών:

Η επίθεση του Ινδουισμού στο Χριστιανισμό

*Ανώνυμης συγγραφέως που μεταστράφηκε στην
Ορθοδοξία*

" Όλοι οι θεοί των εθνών είναι δαιμόνια" Ψαλμός 95:5

Το ακόλουθο άρθρο προέρχεται από την εμπειρία μιας γυναίκας η οποία, αφού τέλειωσε το Γυμνάσιο σε ένα Ρωμαιοκαθολικό γυναικείο μοναστήρι, εξάσκησε τον Ινδουϊσμό για 20 χρόνια ώσπου τελικά, με τη χάρη του Θεού, μεταστράφηκε στην Ορθόδοξη πίστη, βρίσκοντας το τέλος της έρευνάς της για την αλήθεια στη Ρωσική Εκκλησία. Τώρα κατοικεί στη Δυτική Ακτή των ΗΠΑ. Μακάρι τα λόγια της να χρησιμεύσουν για να ανοίξουν τα μάτια εκείνων των Ορθοδόξων που μπορεί να έχουν τον πειρασμό να ακολουθήσουν τους τυφλούς «φιλελεύθερους» θεολόγους που τώρα κάνουν την εμφάνισή τους ακόμα και στην Ορθόδοξη Εκκλησία, και των οποίων η απάντηση στην επίθεση της νεοειδωλολατρίας στην Εκκλησία του Χριστού είναι να αρχίσουμε «διάλογο» με τους μάγους και να λατρέψουμε μαζί τους τους πραγματικούς θεούς των παγανιστών.

Τα θεληγητρα του Ινδουϊσμου

Ήμουν μόλις 16 χρόνων όταν δύο γεγονότα άλλαξαν την πορεία της ζωής μου. Πήγα στο Δομινικανό Καθολικό γυναικείο μοναστήρι του αγίου Ραφαήλ και συνάντησα για πρώτη φορά το Χριστιανισμό. Την ίδια χρονιά συνάντησα τον Ινδουϊσμό στο πρόσωπο ενός Ινδού μοναχού, ενός Swami, ο οποίος έγινε σύντομα ο γκουρού, ή δάσκαλός μου. Μια μάχη είχε αρχίσει, αλλά δεν ήμουν ικανή να το καταλάβω για είκοσι χρόνια σχεδόν.

Στο μοναστήρι διδάχτηκα τις βασικές αλήθειες του Χριστιανισμού. Εδώ βρίσκεται η δύναμη του ταπεινού και μια παγίδα για τον υπερήφανο. Ο άγιος Ιάκωβος έγραψε αληθινά: «Ο Θεός αντιτάσσεται στους υπερηφάνους, και δίνει χάρη στους ταπεινούς» (Ιάκ. 4:6). Και πόσο υπερήφανη ήμουν· δεν παραδεχόμουν την ύπαρξη του προπατορικού αμαρτήματος, ούτε την ύπαρξη της κόλασης. Και είχα πολλά επιχειρήματα εναντίον τους. Μια μοναχή πολύ φιλόνητη μου έδωσε το κλειδί όταν είπε: «Προσευχήσου για το δώρο της πίστης». Αλλά η εκπαίδευση του Σουάμι είχε ήδη αποκτήσει επιρροή πάνω μου, και νόμιζα ότι είναι υποτιμητικό να παρακαλās κάποιον, ακόμα και το Θεό. Πολύ αργότερα θυμήθηκα τι μου είχε πει. Χρόνια αργότερα, ο σπόρος χριστιανικής πίστης που είχε φυτευτεί μέσα μου πρόβαλε μέσα από μια απέραντη θάλασσα απελπισίας.

Με τον καιρό η φύση των βιβλίων που είχα φέρει μαζί μου στο σχολείο, όλα καλυμμένα με μονόχρωμα καλύμματα, αποκαλύφθηκε. Βιβλία όπως η Bhagavad Gita, οι Upanishads, η Vedantasara, η Ashtavakra Samhita ...; Εν μέρει το μυστικό μου μαθεύτηκε, αλλά τίποτα ιδιαίτερο δεν ειπώθηκε. Χωρίς αμφιβολία οι μοναχές νόμιζαν ότι θα περάσει, όπως πράγματι περνούν τα περισσότερα είδη διανοητικής έπαρσης στα νεαρά κορίτσια. Αλλά μια τολμηρή μοναχή μου είπε την αλήθεια. Είναι μια αλήθεια καθόλου δημοφιλής, και σπάνια την ακούει κανείς. Μου είπε ότι θα πήγαινα στην κόλαση αν πέθαινα μέσα στον Ινδουϊσμό, αφού είχα πρώτα γνωρίσει την αλήθεια του Χριστιανισμού. Ο άγιος Πέτρος το έθεσε έτσι: «Διότι από αυτό που ο άνθρωπος έχει νικηθεί, σ'; αυτό και έχει υποδουλωθεί. Εάν, αφού απέφυγαν τα μιάσματα αυτού του κόσμου δια της γνώσης του Κυρίου και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού, πάλι

μπλέκονται σ'; αυτά και νικιούνται, τότε τα τελευταία τους έχουν γίνει χειρότερα από τα πρώτα. Θα ήταν καλύτερα γι'; αυτούς να μην είχαν γνωρίσει το δρόμο της δικαιοσύνης, παρά, αφού τον γνώρισαν, να στρέψουν τα νώτα προς την άγια εντολή που τους παραδόθηκε» (B'; Πέτρου 2:19-21). Πόσο περιφρόνησα την αδελφή για τη «μισαλλοδοξία» της. Όμως αν ζούσε σήμερα θα την ευχαριστούσα με όλη μου την καρδιά. Αυτό που μου είπε βασάνιζε, όπως θα έκανε η αλήθεια, και επρόκειτο τελικά να με οδηγήσει στην πληρότητα της Αγίας Ορθοδοξίας.

Το σημαντικό πράγμα που αποκόμισα στο γυναικείο μοναστήρι ήταν ένα μέτρο σύγκρισης, και κάποια μέρα θα το χρησιμοποιούσα για να ανακαλύψω ότι ο Ινδουϊσμός ήταν απάτη.

Η κατάσταση άλλαξε πολύ από τότε που ήμουν στο σχολείο. Αυτό που ήταν μια μεμονωμένη περίπτωση Ινδουϊσμού αναπτύχθηκε σε επιδημία. Τώρα κάποιος πρέπει να έχει μια έξυπνη κατανόηση των δογμάτων του Ινδουϊσμού, αν πρόκειται να προφυλάξει νεαρούς Χριστιανούς από το να διαπράξουν πνευματική αυτοκτονία όταν συναντούν ανατολικές θρησκείες.

Η γοητεία του Ινδουϊσμού είναι ευρέως φάσματος: υπάρχουν κολακείες για κάθε χάρισμα και επικλήσεις σε κάθε αδυναμία, αλλά ιδιαίτερα στην υπερηφάνεια. Και καθώς ήμουν πολύ υπερήφανη, ακόμα και στα δεκάξι μου χρόνια, ήταν σ'; αυτό που πρωτοέπεσα λεία. Το προπατορικό αμάρτημα, η κόλαση και το πρόβλημα του πόνου με στεναχωρούσαν. Δεν τα είχα πάρει ποτέ στα σοβαρά πριν έρθω στο μοναστήρι. Τότε, ο Σουάμι παρουσίασε μια «διανοητικά ικανοποιητική» εναλλακτική λύση για κάθε άβολο χριστιανικό δόγμα. Η κόλαση ήταν τελικά μόνο μια προσωρινή κατάσταση της ψυχής που είχε προέλθει από το δικό μας κακό **κάρμα** (περασμένες πράξεις) σ'; αυτήν ή σε μια προηγούμενη ζωή. Και, φυσικά, μια προσωρινή αιτία δεν θα μπορούσε να έχει αιώνιο αποτέλεσμα. Το προπατορικό αμάρτημα μεταστοιχειώθηκε με θαυμαστό τρόπο σε προπατορική θεϊκότητα. Ήταν η πατρογονική μου κληρονομιά, και καμιά μου πράξη δεν θα ακύρωνε ποτέ αυτή την ένδοξη κατάληξη. Ήμουν θεϊκή. Ήμουν Θεός: «Ο αιώνιος ονειρευτής, που ονειρεύεται πεπερασμένα όνειρα».

Όσο για το πρόβλημα του πόνου, η ινδουϊστική φιλοσοφία που είναι γνωστή ως Βεδάντα (Vedanta) έχει ένα αληθινά κομψό φιλοσοφικό σύστημα για να το αντιμετωπίσει. Με δυο λόγια, ο πόνος είναι μάγια ή ψευδαίσθηση. Δεν έχει πραγματική υπόσταση -; κι ακόμα περισσότερο, ο οπαδός της Advaita Βεδάντα μπορεί να ισχυριστεί ότι το αποδεικνύει!

Σε μια άλλη περιοχή, ο Ινδουϊσμός προσφεύγει στο πολύ ευυπόληπτο λάθος να υποθέτει ότι ο άνθρωπος είναι τελειοποιήσιμος: μέσω της εκπαίδευσης (με τη δική τους ορολογία, το γκουρουϊστικό σύστημα), και μέσω της «εξέλιξης» (της συνεχούς προοδευτικής πνευματικής ανάπτυξης του ανθρώπου). Επίσης δημιουργείται ένα επιχείρημα από τη σκοπιά της πολιτιστικής σχετικότητας: αυτό έχει τώρα προσλάβει τέτοια ευποληψία, που είναι πραγματική αμαρτία (γι'; αυτούς που δεν πιστεύουν στην αμαρτία) να αμφισβητήσεις οποιουδήποτε είδους σχετικότητα. Τι θα ήταν πιο λογικό, λένε, παρά διαφορετικά έθνη και λαοί να λατρεύουν το Θεό με διαφορετικό τρόπο; Έπειτα ο Θεός είναι Θεός, και η ποικιλία στους τρόπους λατρείας συμβάλλει σε ένα γενικό θρησκευτικό «εμπλουτισμό».

Αλλά ίσως η πιο ακαταμάχητη, γενικά, έλξη, είναι ο πραγματισμός. Ολόκληρο το θρησκευτικό οικοδόμημα του Ινδουϊσμού στηρίζεται από τις πρακτικές θρησκευτικές οδηγίες που δίνονται στο μαθητή από τον γκουρού του. Με αυτές τις πρακτικές ο μαθητής καλείται να επιβεβαιώσει τη φιλοσοφία με τη δική του εμπειρία. Τίποτα δεν πρέπει να γίνεται δεκτό από πίστη. Και αντίθετα με τις εκλαϊκευμένες αντιλήψεις, δεν υπάρχουν καθόλου μυστήρια -; μόνο μια τεράστια ποσότητα εσωτερικού υλικού -; κι έτσι απλώς δεν υπάρχει ανάγκη για πίστη. Σου λένε: «Δοκίμασέ το, και δεξ αν λειτουργεί». Αυτή η πραγματιστική προσέγγιση είναι μεγάλος πειρασμός για τον Δυτικό νο. Φαίνεται τόσο «επιστημονική». Αλλά σχεδόν κάθε μαθητής πέφτει σε ένα είδος πραγματιστικής απάτης: π.χ. αν η πρακτική λειτουργεί (και πραγματικά

λειτουργούν), πιστεύει ότι το σύστημα είναι αληθινό, και, κατά συνέπεια, ότι είναι χωρίς επιφύλαξη καλό. Όμως φυσικά, **αυτό δεν είναι επόμενο**. Το μόνο που πραγματικά μπορούμε να πούμε είναι: αν λειτουργούν, τότε λειτουργούν. Αλλά αν μας διαφύγει αυτό το σημείο, εύκολα καταλαβαίνετε, πως μια μικρή ψυχική εμπειρία ενεργεί με μεγάλη πειθώ στον καημένο το μαθητή.

Αυτό με οδηγεί στο τελευταίο καλόπιασμα που θα αναφέρω, το οποίο είναι οι «πνευματικές εμπειρίες». Αυτές έχουν ψυχική ή και δαιμονική προέλευση. Αλλά ποιος από τους ασκούμενους έχει κάποιο τρόπο να ξεχωρίσει την ψευδαίσθηση από την γνήσια πνευματική εμπειρία; Δεν έχουν μέτρο σύγκρισης. Αλλά μη νομίζετε πως ό,τι βλέπουν, ακούν, μυρίζουν και αγγίζουν σ'; αυτές τις εμπειρίες είναι αποτέλεσμα απλής διανοητικής παρεκτροπής. Δεν είναι. Είναι αυτό που η (ρωσική) Ορθόδοξη παράδοση αποκαλεί *prelest* (πλάνη). Είναι μια σημαντική λέξη, γιατί αναφέρεται στη ακριβή κατάσταση ενός προσώπου που έχει ινδουϊστικές «πνευματικές εμπειρίες». Δεν υπάρχει ακριβές αντίστοιχο της λέξης «πρελέστ» στο αγγλικό λεξικό. Καλύπτει όλο το φάσμα των ψευδών πνευματικών εμπειριών: από την απλή παραίσθηση και εξαπάτηση μέχρι την πραγματική κατάληψη από δαίμονα. Σε κάθε περίπτωση το κίβδηλο εκλαμβάνεται ως γνήσιο και το συνολικό αποτέλεσμα είναι μια επιταχυνόμενη αύξηση της υπερηφάνειας. Μια θερμή, βολική αίσθηση εξαιρετικής σημασίας σταθεροποιεί το άτομο στην πλάνη, κι αυτό τον αποζημιώνει για όλη την αυτοπειθαρχία και τις προσπάθειες του.

Στην πρώτη επιστολή του, ο άγιος Ιωάννης προειδοποιεί τους πρώτους Χριστιανούς: *«Αγαπητοί, μην πιστεύετε κάθε πνεύμα, αλλά δοκιμάζετε τα πνεύματα αν είναι από το Θεό ...;»* (Α'; Ιω. 4:1)

Ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης ήταν προσεκτικός στο να καθοδηγεί τους μοναχούς σχετικά με τους κινδύνους αυτών των εμπειριών: *«';';Ολόγυρα, γύρω από τους αρχάριους και τους ισχυρογνώμονες, οι δαίμονες συνηθίζουν να απλώνουν τα δίχτυα των σκέψεων και των ολέθριων φαντασιώσεων, και προετοιμάζουν τάφρους για την καταστροφή τους ...;';'; Ένας μοναχός τον ρώτησε: ';Τι πρέπει να κάνει ένας άνθρωπος όταν ο δαίμονας παίρνει τη μορφή αγγέλου του φωτός;';'; ';Σ'; αυτή την περίπτωση, ένας άνθρωπος χρειάζεται μεγάλη δύναμη διάκρισης για να διακρίνει σωστά μεταξύ καλού και κακού. Γι'; αυτό στην απεισκευσία σας, μην παρασύρεστε τόσο γρήγορα από αυτό που βλέπετε, αλλά να έχετε βαρύτητα και, δοκιμάζοντας τα πάντα με προσοχή, δεχθείτε το καλό και απορρίψτε το κακό. Πάντα πρέπει να δοκιμάζετε και να εξετάζετε, και μονάχα μετά να πιστεύετε. Να ξέρετε ότι τα έργα της χάρης είναι φανερά, και ο δαίμονας, παρά τις μεταμορφώσεις του, δεν μπορεί να τα παραγάγει: δηλαδή, πραότητα, φιλικότητα, ταπεινότητα, μίσος του κόσμου, εκκοπή των παθών και των σαρκικών επιθυμιών -; που είναι τα αποτελέσματα της χάρης. Τα έργα των δαιμόνων είναι: υπερηφάνεια, αλαζονεία, εκφοβισμός και όλα τα κακά. Από τέτοια αποτελέσματα θα μπορείτε να διακρίνετε αν το φως που λάμπει στην καρδιά σας είναι από το Θεό ή το σατανά. Το μαρούλι μοιάζει με τη μουστάρδα, και το ζύδι μοιάζει στο χρώμα με το κρασί· αλλά όταν τα δοκιμάζετε ο ουρανόσκος διακρίνει και αποσαφηνίζει τη διαφορά μεταξύ τους. Με τον ίδιο τρόπο η ψυχή, αν έχει διάκριση, μπορεί να διακρίνει με τη γεύση του νου τα δώρα του Αγίου Πνεύματος από τις φαντασίες και τις ψευδαισθήσεις του σατανά.»*

Ο παραπλανημένος ή υπερήφανος πνευματικός υποψήφιος είναι πιο τρωτός στην πλάνη. Και η επιτυχία και η αντοχή του Ινδουισμού στο χρόνο εξαρτώνται παρά πολύ από αυτόν τον ψεύτικο μυστικισμό. Πόσο ιδιαίτερα ελκυστικός είναι για νεαρούς χρήστες ναρκωτικών, που έχουν ήδη μνηθεί σε τέτοιου είδους εμπειρίες. Τα λίγα τελευταία χρόνια έχουν δει την άνθηση και τον πολλαπλασιασμό των Σουάμι. Είδαν την ευκαιρία για δόξα και ευημερία σ'; αυτή την έτοιμη αγορά. Και την έπιασαν.

Ένας πόλεμος δογμάτων

Σήμερα ο Χριστιανισμός δέχεται μαχαιριές από έναν αντίπαλο σχεδόν άγνωστο στους πιστούς. Και αν μπορούσε, θα κάρφωνε στην καρδιά πριν δηλώσει το όνομά του. Ο εχθρός είναι ο Ιουδαϊσμός, και ο πόλεμος που διεξάγεται είναι πόλεμος δόγματος.

Όταν οι ιεραποστολές Βεδάντα (Vedanta societies) ιδρύθηκαν σ' αυτή τη χώρα (Αμερική) γύρω στην αλλαγή του αιώνα, οι πρώτες προσπάθειες κατευθύνονταν στο να υποστηρίξουν ότι δεν υπήρχε πραγματική διαφορά μεταξύ Ινδουισμού και Χριστιανισμού. Όχι μόνο δεν υπήρχε διένεξη, αλλά ένας καλός Χριστιανός θα μπορούσε να γίνει καλύτερος Χριστιανός μελετώντας κι εξασκώντας τη Βεδάντα· θα καταλάβαινε τον αληθινό Χριστιανισμό.

Στις πρώτες τους διαλέξεις, οι Σουάμι επιχειρούσαν να δείξουν ότι αυτές οι ιδέες που φαίνονταν αποκλειστικές κτήσεις του Χριστιανισμού -; όπως ο Λόγος και ο Σταυρός -; προέρχονταν στην πραγματικότητα από την Ινδία. Και οι ιδέες που φαίνονταν αποκλειστικές κτήσεις του Ινδουισμού -; όπως η αναγέννηση, η μετενάρκωση της ψυχής, και το σαμάντι (Samadhi ή έκσταση) μπορούσαν επίσης να βρεθούν στις χριστιανικές Γραφές -; όταν αυτές ερμηνεύονταν κατάλληλα.

Αυτό το είδος παγίδας έπιασε πολλούς ειλικρινείς αλλά παραπλανημένους Χριστιανούς. Η αρχική ώθηση ήταν **εναντίον** αυτών που μπορούσαν να χαρακτηριστούν «αιρετικά» δόγματα και **υπέρ** μιας θρησκείας αποκαλούμενης ως «επιστημονικής», βασισμένης σε συγκριτική μελέτη όλων των θρησκειών. Η κύρια έμφαση ήταν πάντα σ'; αυτό: δεν υπάρχει διαφορά. Όλα είναι ένα. Όλες οι διαφορές είναι στην επιφάνεια· είναι φαινομενικές ή σχετικές, όχι πραγματικές. Όλα αυτά είναι φανερά από δημοσιευμένες διαλέξεις που δόθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1900. Σήμερα βρισκόμαστε σε μεγάλο κίνδυνο επειδή αυτή η προσπάθεια ήταν τόσο πολύ επιτυχημένη.

* Σ. τ. Μ.: Η λέξη prelest αποτελεί απόδοση της ελληνικής λέξης πλάνη στα ρωσικά. Με αυτή τη λέξη θα μεταφράζεται κυρίως, από δω και στο εξής

Τώρα στην καθομιλουμένη το «δόγμα» θεωρείται ως όρος άξιος χλευασμού. Αλλά αυτή η περιφρόνηση δεν θα μπορούσε να προκληθεί από αυτούς που ξέρουν ότι το δόγμα αναφέρεται στην πιο πολύτιμη κληρονομιά της Εκκλησίας. Πάντως, από τη στιγμή που ο κακός συσχετισμός παγιώθηκε, οι δειλοί, που δεν τους αρέσει να συνδέονται με τους μη δημοφιλείς, άρχισαν να μιλούν για «άκαμπτο δόγμα», όρο που είναι πλεονασμός αλλά προδίδει αποδοκιμασία. Έτσι η στάση αυτή αφομοιώθηκε με δόλιο τρόπο από «ανοιχτόμυαλους» κριτικούς που είτε δεν ήξεραν ότι το δόγμα δηλώνει τι είναι ο Χριστιανισμός είτε απλώς ο Χριστιανισμός δεν τους αρέσει.

Η επακόλουθη προδιάθεση κάποιων Χριστιανών να υποχωρούν όταν αντιμετώπιζαν την κατηγορία ότι έχουν δόγματα, έχει δώσει όχι μικρή βοήθεια στους Ινδουιστές. Μια βοήθεια από μέσα είχε στρατηγικά πλεονεκτήματα.

Το απίστευτο γεγονός είναι ότι λίγοι βλέπουν ότι η ίδια η δύναμη που θα ανέτρεπε το χριστιανικό δόγμα δεν είναι από μόνη της τίποτα άλλο, παρά **ένα αντίθετο σύστημα δογμάτων**. Αυτά τα δύο δεν μπορούν να αναμειχθούν ή να «εμπλουτίσουν» το ένα το άλλο, γιατί είναι τελείως αντίθετα.

Αν οι Χριστιανοί πειστούν να πετάξουν ή (αυτό που είναι πιο έξυπνο σαν τακτική) να αλλοιώσουν τα δόγματά τους, για να ταιριάξουν με την απαίτηση για ένα πιο εκσυγχρονισμένο ή «παγκόσμιο» Χριστιανισμό, έχουν χάσει τα πάντα, γιατί αυτό που είναι αγαπητό στους Χριστιανούς και στους Ινδουϊστές προέρχεται άμεσα από τα δόγματά τους. Και **τα ινδουϊστικά δόγματα είναι μια ευθεία απώθηση των χριστιανικών δογμάτων**. Αυτό οδηγεί σε ένα συμπέρασμα που σοκάρει: **ό,τι οι Χριστιανοί θεωρούν κακό, οι Ινδουϊστές το θεωρούν καλό, και αντιστρόφως: ό,τι οι ινδουϊστές θεωρούν κακό, οι Χριστιανοί του θεωρούν καλό.**

Η αληθινή πάλη βρίσκεται σ'; αυτό: ότι το έσχατο αμάρτημα για το Χριστιανό είναι η έσχατη συνειδητοποίηση καλού για τον Ινδουϊστή. Οι Χριστιανοί αναγνώριζαν πάντα την **υπερηφάνεια** ως το βασικό αμάρτημα -; την κύρια πηγή όλων των αμαρτιών. Και ο Εωσφόρος είναι το αρχέτυπο όταν λέει: *«Θα ανεβώ στον Ουρανό, θα υψώσω το θρόνο μου πάνω από τα άστρα του Θεού... θα ανεβώ πάνω από τα ύψη των νεφών... θα είμαι σαν τον Ύψιστο»* (Ησ. 14:13-14). Σε κατώτερο επίπεδο, είναι η υπερηφάνεια που μετατρέπει ακόμα και τις αρετές του ανθρώπου σε αμαρτίες. Αλλά για τον Ινδουϊσμό γενικά, και για τον Αντβαϊτίν ή τον οπαδό της Βεδάντα ειδικά, η μόνη «αμαρτία» είναι να μην πιστεύεις στον εαυτό σου και στην ανθρωπότητα όπως στον ίδιο το Θεό. Με λόγια του Σουάμι Βιβεκανάντα (Vivekananda), που ήταν ο κύριος σύγχρονος υπέρμαχος της Βεδάντα: *«Δεν καταλαβαίνετε ακόμα την Ινδία! Εμείς οι Ινδοί είμαστε πάνω απ'; όλα ανθρωπολάτρεις. Ο Θεός μας είναι ο άνθρωπος!»* Το δόγμα του mukti, ή της σωτηρίας, συνίσταται σε αυτό: ότι *«ο άνθρωπος πρόκειται να γίνει θεός συνειδητοποιώντας το Θείο»*.

Από αυτό μπορεί κανείς να δει τα δόγματα του Ινδουϊσμού και του Χριστιανισμού να στέκονται αντιμέτωπα, ματαιώνοντας το ένα το άλλο ως προς τη φύση του Θεού, τη φύση του ανθρώπου και το σκοπό της ανθρώπινης ύπαρξης.

Αλλά όταν οι Χριστιανοί δέχονται την ινδουϊστική προπαγάνδα ότι καμιά μάχη δεν διεξάγεται, ότι οι διαφορές μεταξύ Χριστιανισμού και Ινδουϊσμού είναι μόνο φαινομενικές και όχι πραγματικές -; τότε οι ινδουϊστικές ιδέες είναι ελεύθερες να καταλάβουν τις ψυχές των Χριστιανών, κερδίζοντας τη μάχη χωρίς αγώνα. Και το τελικό αποτέλεσμα από αυτή τη μάχη είναι πραγματικά συγκλονιστικό: η διαβρωτική δύναμη του Ινδουϊσμού είναι τεράστια. Στη δική μου περίπτωση, με όλη τη βασικά καλή εκπαίδευση που έλαβα στο μοναστήρι, είκοσι χρόνια στον Ινδουϊσμό με έφεραν στην ίδια την πόρτα της αγάπης του κακού. Βλέπετε, στην Ινδία ο «Θεός» λατρεύεται επίσης ως Κακό, με τη μορφή της θεάς Κάλι. Αλλά γι'; αυτό θα μιλήσω στο επόμενο κεφάλαιο, στις ινδουϊστικές πρακτικές.

Αυτό το τέρμα μας επιφυλάσσει το μέλλον, όταν πια δεν υπάρχει χριστιανικό δόγμα. Το λέω αυτό από προσωπική εμπειρία, επειδή έχω λατρέψει την Κάλι στην Ινδία και σ'; αυτή τη χώρα. Κι αυτή, που είναι ο σατανάς, δεν είναι κορόιδο. Αν εγκαταλείψεις τον Ζώντα Θεό, ο θρόνος δεν πρόκειται να παραμείνει άδειος.

Ινδουϊστικοι τοποι λατρειας και πρακτικες

Το 1956 έκανα κοινωνική εργασία για τους κνηγούς κεφαλών στις Φιλιππίνες. Ενδιαφερόμουν για την πρωτόγονη θρησκεία -; ιδιαίτερα γι'; αυτό που θεωρείται μη εκπολιτισμένη περιοχή -; εκεί όπου έχουν πάει λίγοι ιεραπόστολοι. Όταν έφτασα στη φυλή των Ιφουγκάο (Ifugao), δεν πίστευα στη μαύρη μαγεία. Όταν έφυγα, πίστευα. Ένας ιερέας Ιφουγκάο, ένας μουνμπάκι, ονόματι Ταλούπα, έγινε ο καλύτερος φίλος και πληροφοριοδότης

μου. Με τον καιρό έμαθα ότι ήταν φημισμένος για την επιτηδειότητά του στη μαύρη τέχνη. Με πήρε στο «μπάκι», που είναι μια τελετή μυσταγωγικής μαγείας που γίνεται σχεδόν κάθε βράδυ κατά την περίοδο του θερισμού. Μια δωδεκάδα περίπου ιερείς συγκεντρώθηκαν σε μια καλύβα και η νύχτα πέρασε με επικλήσεις θεοτήτων και προγόνων, πίνοντας κρασί από ρύζι και κάνοντας θυσίες στις δυο μικρές εικόνες γνωστές ως «μπουλόλ». Οι εικόνες πλένονταν με αίμα κοτόπουλου, το οποίο είχε μαζευτεί σ' ένα πιάτο και χρησίμευε για μαντεία του μέλλοντος προτού χρησιμοποιηθεί στις εικόνες. Εξέταζαν το αίμα για το μέγεθος και τον αριθμό των φυσαλίδων μέσα του, το χρόνο που έκανε ώσπου να πήξει· επίσης το χρώμα και η μορφοποίηση των οργάνων του κοτόπουλου τους έδιναν πληροφορίες. Κάθε βράδυ κρατούσα σημειώσεις με ευσυνειδησία. Αλλά αυτό ήταν μόνο η αρχή. Δεν θα αναπτύξω πολύ το θέμα της μαγείας των Ιφουγκάο· αρκούμαι στο να πω ότι τον καιρό που έφυγα, είχα δει τέτοια ποικιλία και ποσότητα υπερφυσικών φαινομένων που κάθε επιστημονική εξήγηση ήταν ουσιαστικά αδύνατη. Αν ήμουν προδιατεθειμένη να πιστέψω κάτι όταν έφτασα, αυτό ήταν ότι η μαγεία είχε μια εντελώς φυσική εξήγηση. Επίσης, επιτρέψτε μου να πω ότι δεν τρομάζω πολύ εύκολα. Αλλά η πραγματικότητα είναι ότι άφησα τους Ιφουγκάο επειδή είδα ότι οι τελετές τους όχι μόνο λειτουργούσαν, αλλά είχαν λειτουργήσει και πάνω μου -; τουλάχιστον δύο φορές.

Λέω όλα αυτά ώστε ό,τι πω για τις ινδουϊστικές πρακτικές και μέρη λατρείας να μη φανεί απίστευτο, το προϊόν ενός ξαναμμένου μυαλού.

Έντεκα χρόνια μετά το επεισόδιο στους Ιφουγκάο, έκανα ένα προσκύνημα στο σπήλαιο του Αμαρνάθ (Amarnath), βαθεία στα Ιμαλία. Η ινδουϊστική παράδοση το έχει για το πιο ιερό μέρος λατρείας του Σίβα, το μέρος όπου αποκαλύπτει τον εαυτό του στους λάτρεις του και εισακούει τις παρακλήσεις. Είναι ένα μακρύ και δύσκολο ταξίδι πάνω από τη Μαχαγκούνα (Mahaguna), ένα στενό πέρασμα στα 14.000 πόδια και πάνω σ' ένα παγετόνα· έτσι υπήρχε πολύς χρόνος να τον λατρέψω νοερά στο δρόμο, ιδίως αφού το παιδί που οδηγούσε το πόνο με το φορτίο δεν μιλούσε καθόλου Αγγλικά, κι εγώ δεν μιλούσα καθόλου Ινδικά. Αυτή τη φορά ήμουν προδιατεθειμένη να πιστέψω ότι ο θεός που λάτρευα και διαλογιζόμουν σχετικά μ' αυτόν για χρόνια, θα αποκαλυπτόταν καταδεκτικά σε μένα.

Η εικόνα του Σίβα μέσα στο σπήλαιο είναι κάτι αξιοπερίεργο από μόνη της· μια εικόνα από πάγο, σχηματισμένη από νερό που στάζει. Όταν είναι πανσέληνος, η φυσική εικόνα φτάνει την οροφή του σπηλαίου -; περίπου 15 πόδια -; και στη χάση του φεγγαριού δεν απομένει σχεδόν τίποτα από αυτήν. Έτσι μεγαλώνει και μικραίνει κάθε μήνα. Απ' όσο ξέρω, κανείς ως τώρα δεν έχει εξηγήσει αυτό το φαινόμενο. Πλησίασα το σπήλαιο σε ευνοϊκό καιρό, όταν η εικόνα είχε σχηματιστεί πλήρως. Σύντομα επρόκειτο να λατρέψω το θεό μου με πράσινη καρύδα, θυμίαμα, κόκκινα και λευκά κομμάτια υφάσματος, καρύδα, σταφίδες και ζάχαρη -; όλα όσα απαιτούσε η τελετή. Μπήκα στο σπήλαιο με δάκρυα αφοσίωσης. Αυτό που συνέβη τότε δύσκολα περιγράφεται. Το μέρος δονείτο -; όπως μια Ιφουγκάο καλύβα με μπάκι σε πλήρη δραστηριότητα. Συγκλονισμένη που βρήκα το ναό ένα τόπο ανεξήγητου λάθους, έφυγα αναγουλιάζοντας πριν ο ιερέας προλάβει να τελειώσει την προσφορά του στη μεγάλη εικόνα από πάγο.

Το προσωπείο του Ινδουϊσμού είχε ραγίσει όταν μπήκα στο σπήλαιο του Σίβα, αλλά πέρασε κάποιος χρόνος προτού ελευθερωθώ. Στο μεσοδιάστημα, έψαξα για κάτι που να στηρίζει το οικοδόμημα που κατέρρεε, αλλά δεν βρήκα τίποτα. Εκ των υστέρων, μου φαίνεται ότι συχνά ξέρουμε πως κάτι είναι πραγματικά κακό, πολύ πριν μπορέσουμε σ' αλήθεια να το πιστέψουμε. Αυτό έχει εφαρμογή τόσο στις ινδουϊστικές «πνευματικές πρακτικές», όσο και στα αποκαλούμενα «ιερά μέρη».

Όταν ένας μαθητής μπει από τον γκουρού, του δίνεται ένα σανσκριτικό μάντρα (mantra,

μια προσωπική μαγική φόρμουλα), και συγκεκριμένες θρησκευτικές πρακτικές. Αυτά είναι εντελώς εσωτερικά και υπάρχουν στην προφορική παράδοση. Δεν θα τα βρείτε τυπωμένα και είναι πολύ απίθανο να μάθετε γι'; αυτά από έναν μνημένο, λόγω των ισχυρών αρνητικών κυρώσεων που είναι σε ισχύ για να προστατέψουν αυτή τη μυστικότητα. Ως αποτέλεσμα ο γκουρού προσκαλεί το μαθητή να αποδείξει τη φιλοσοφία με τη δική του εμπειρία. Το θέμα είναι, ότι αυτές οι πρακτικές όντως λειτουργούν. Ο μαθητής μπορεί να αποκτήσει δυνάμεις ή «σίντις» (siddhis), όπως να διαβάσει τη σκέψη, δύναμη να θεραπεύει ή να καταστρέφει, να παράγει αντικείμενα, να προλέγει το μέλλον και ούτω καθεξής -; όλο το φάσμα των θανατηφόρων ψυχικών κόλπων. Αλλά ακόμα χειρότερα από αυτό, πάντοτε πέφτει σε μια κατάσταση πλάνης, όπου περνά την παραίσθηση για πραγματικότητα. Έχει «πνευματικές εμπειρίες» απέραντης γλυκύτητας και ειρήνης. Έχει οράματα θεοτήτων και φωτός. (Κάποιος μπορεί να θυμηθεί ότι ο ίδιος ο Εωσφόρος μπορεί να εμφανιστεί ως άγγελος φωτός). Όταν λέω «παραίσθηση» δεν εννοώ ότι δεν έχει στ'; αλήθεια εμπειρία αυτών των πραγμάτων· εννοώ μάλλον ότι αυτά δεν προέρχονται από το Θεό. Υπάρχει, φυσικά, το φιλοσοφικό οικοδόμημα που στηρίζει κάθε εμπειρία, ώστε οι πρακτικές και η φιλοσοφία συμπληρώνουν η μια την άλλη και το σύστημα γίνεται πολύ δεμένο.

Στην πραγματικότητα, ο Ινδουϊσμός δεν είναι τόσο μια διανοητική ενασχόληση όσο ένα σύστημα πρακτικών, κι αυτές είναι χωρίς υπερβολή **μαύρη μαγεία**. Δηλαδή, αν βάλεις χ, θα πάρεις ψ: ένα απλό συμβόλαιο. Αλλά οι όροι δεν ανακοινώνονται και σπάνια ένας μαθητής ρωτά από που προέρχονται οι εμπειρίες ή ποιος του δίνει πίστωση -; με τη μορφή δυνάμεων και «όμορφων» εμπειριών. Είναι η κλασική περίπτωση του Φάουστ, αλλά αυτό που δεν γνωρίζει αυτός που τα ασκεί είναι ότι **το τίμημα μπορεί κάλλιστα να είναι η αθάνατη ψυχή του**.

Υπάρχει μια τεράστια παράθεση πρακτικών -; πρακτικών για κάθε χαρακτήρα. Η θεότητα που εκλέγεται μπορεί να έχει μορφή: να είναι ένας θεός ή μια θεά· ή να είναι άμορφη: το απόλυτο Μπράχμαν (Brahman). Η σχέση με το εκλεγμένο Ιδανικό επίσης ποικίλει -; μπορεί να είναι σχέση παιδιού, μητέρας, πατέρα, φίλου, αγαπημένου, υπηρέτη, ή, στην περίπτωση της Αντβαϊτα Βεδάντα, η «σχέση» ως ταύτιση. Τη στιγμή της μύησης ο γκουρού δίνει στο μαθητή του ένα μάντρα, κι αυτό καθορίζει την ατραπό που θα ακολουθήσει και τις ασκήσεις που θα κάνει. Ο γκουρού επίσης επιβάλλει το πως θα ζήσει ο μαθητής την καθημερινή ζωή του. Στη Βεδάντα (ή μοναστικό σύστημα) οι άγαμοι μαθητές δεν πρέπει να παντρεύονται· όλες τους οι δυνάμεις πρέπει να κατευθύνονται προς την επιτυχία των πρακτικών. Ένας ειλικρινής μαθητής δεν είναι ούτε κρεατοφάγος, γιατί το κρέας θολώνει την οξύτητα της αντίληψης. Ο γκουρού θεωρείται χωρίς υπερβολή ως ο ίδιος ο Θεός -; είναι ο λυτρωτής του μαθητή. Κατά βάση, οι πολλές «πνευματικές» εμπειρίες πηγάζουν μόνο από μερικές βασικές πρακτικές, τις οποίες θα εξετάσω πρόχειρα.

Πρώτα, είναι η **ειδωλολατρεία**. Μπορεί να είναι η λατρεία μιας εικόνας ή μιας ζωγραφιάς, με προσφορές φωτός, καμφοράς, θυμιάματος, νερού και γλυκών. Μπορείς να την ξεσκονίζεις με την ουρά ενός γιακ, να την κάνεις μπάνιο, να την ντύνεις και να τη βάζεις για ύπνο. Αυτό φαίνεται πολύ παιδικό, αλλά είναι φρόνιμο να μην υποτιμούμε τις ψυχικές εμπειρίες που μπορεί να προκύψουν. Η ειδωλολατρεία της Vedanta παίρνει τη μορφή της αυτολατρείας, είτε διανοητικά είτε εξωτερικά, με όλα τα τελετουργικά υποστηρίγματα. Ένας λόγος -; κοινό ρητό στην Ινδία συνοψίζει χαρακτηριστικά αυτή την αυτολατρεία. Είναι το «So Ham, so Ham», ή «Εγώ είμαι αυτός, εγώ είμαι αυτός».

Μετά είναι η **Τζάπα** (Japa), η επανάληψη του σανσκριτικού μάντρα που δόθηκε στο μαθητή κατά τη μύησή του. Ουσιαστικά είναι το ψάλσιμο μιας μαγικής φόρμουλας.

Η Πραναγιάμα (Pranayama) συνίσταται σε αναπνευστικές ασκήσεις που χρησιμοποιούνται σε

συνδυασμό με τη Τζάπα. Υπάρχουν κι άλλες πρακτικές που είναι ειδικά χαρακτηριστικά της Τάντρα (Tantra), της λατρείας του Θεού ως μητέρας, της θηλυκής αρχής, δύναμης, ενέργειας, της αρχής της εξέλιξης και της δράσης. Αναφέρονται ως «τα πέντε Μ». Είναι αποκάλυπτα κακές και μάλλον εμετικές, γι'; αυτό δεν θα τις περιγράψω. Αλλά κι αυτές, επίσης, έχουν βρει το δρόμο τους στην Αμερική. Ο Βιβεκάναντα περιέγραψε αυτό το σήμα κατατεθέν του Ινδουισμού μαζί με τη Βεδάντα. Είπε: «*Λατρεύω το τρομερό! Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι η ηδονή είναι κίνητρο για όλους τους ανθρώπους. Πολλοί έχουν γεννηθεί για να αναζητήσουν μέσω του πόνου. Ας λατρέψουμε τον Τρόμο για δική του χάρη. Πόσο λίγοι τολμούν να λατρέψουν το Θάνατο, ή Κάλι! Ας λατρέψουμε το θάνατο!*» Ξανά λόγια του Σουάμι σχετικά με τη θεά Κάλι: «*Υπάρχουν κάποιοι που χλευάζουν την ύπαρξη της Κάλι. Όμως σήμερα αυτή είναι εκεί έξω, ανάμεσα στους ανθρώπους. Αυτοί είναι αλλόφρονες από το φόβο και ο στρατός έχει κληθεί να μοιράσει το θάνατο. Ποιος μπορεί να πει ότι ο Θεός δεν εκδηλώνεται ως Κακό, όπως εκδηλώνεται και ως Καλό; Αλλά μόνο οι Ινδουϊστές τολμούν να τον λατρέψουν ως Κακό*».*

* Σημείωση αδελφότητας αγ. Γερμανού: Λίγοι, ακόμα και από αυτούς που επιθυμούν περισσότερο να έρθουν σε «διάλογο» με τις Ανατολικές θρησκείες και να εκφράσουν τη βασική τους θρησκευτική ενότητα με αυτές, έχουν κάποια ακριβή αντίληψη των παγανιστικών θρησκευτικών πρακτικών και πεποιθήσεων, από την τυραννία των οποίων ο ευλογημένος κι ελαφρύς ζυγός του Χριστού ελευθέρωσε την ανθρωπότητα. Η θεά Κάλι, από τις δημοφιλέστερες ινδουϊστικές θεότητες, συνήθως απεικονίζεται στη μέση ενός παραληρήματος αίματος και σφαγής, με κρανία και κομμένα κεφάλια να κρέμονται από το λαιμό της, και τη γλώσσα της να βγαίνει γκροτέσκα από το στόμα, διψώντας για περισσότερο αίμα· στους ινδουϊστικούς ναούς την κατευνάζουν με αιματηρές θυσίες κατσικιών. (Ο Σουάμι Βιβεκάναντα το δικαιώνει αυτό: «*Γιατί όχι λίγο αίμα για να συμπληρωθεί η εικόνα;*») Γι' αυτήν, ο Σουάμι Βιβεκάναντα είπε περαιτέρω, όπως κατέγραψε η μαθήτριά του «αδελφή Νιβεντίτα» (Nivedita): «*Πιστεύω ότι με οδηγεί σε κάθε μικρό πράγμα που κάνω, και κάνει ό,τι θέλει μαζί μου*», και σε κάθε βήμα είχε συνείδηση της παρουσίας της στο δωμάτιο. Την επικαλέστηκε: «*Έλα, ω μητέρα, έλα! Γιατί το όνομα σου είναι Τρόμος*» και ήταν θρησκευτικό ιδανικό του «να γίνει ένα με το Τρομερό αιώνια». Πρόκειται αυτό, όπως προσπαθεί να μας πείσει ο μητροπολίτης George Khodre, να γίνει αποδεκτό ως παράδειγμα της «*αυθεντικής πνευματικής ζωής των αβασπίτων*», ένα μέρος από τον πνευματικό «*πλοῦτο*» που πρόκειται να πάρουμε από τις μη χριστιανικές θρησκείες; Η είναι μάλλον μια απόδειξη των λόγων του ψαλμοδού: «*Όλοι οι θεοί των εθνών είναι δαιμόνια*»;

Το μεγάλο κρίμα είναι ότι η μονόπλευρη πρακτική του κακού συνεχίζεται με την απόλυτη βεβαιότητα ότι είναι καλή. Και τη σωτηρία που αναζητείται μάταια μέσω επίπονης αυτοπροσπάθειας στον Ινδουισμό, μπορεί να την απεργαστεί μόνο ο Θεός μέσω της χριστιανικής απάρνησης του εαυτού.

Προσηλυτισμος στη Δ υση

Το 1893 ένας άγνωστος Ινδουϊστής μοναχός έφτασε στο «Κοινοβούλιο των θρησκειών» στο Chicago. Ήταν ο Σουάμι Βιβεκάναντα, τον οποίο έχω ήδη αναφέρει. Έκανε καταπληκτική εντύπωση σ'; αυτούς που τον άκουσαν, τόσο με την εμφάνισή του -; με πορτοκαλί και πορφυρή ρόμπα και τουρμπάνι -; αλλά και με αυτά που είπε. Η υψηλή κοινωνία της Βοστώνης και της Νέας Υόρκης του απέδωσε αμέσως τιμές.

Οι φιλόσοφοι στο Harvard εντυπωσιάστηκαν πάρα πολύ. Και δεν άργησε να συγκεντρώσει ένα σκληρό πυρήνα μαθητών που υποστήριζαν αυτόν και το μεγαλεπήβολο όνειρό του: τον ευαγγελισμό του Δυτικού κόσμου από τον Ινδουισμό, και πιο συγκεκριμένα, από τον Βεδαντικό (ή μοναστικό) Ινδουισμό.* Εταιρείες Βεδάντα ιδρύθηκαν στις μεγάλες πόλεις αυτής της χώρας και στην Ευρώπη. Αλλά αυτά τα κέντρα ήταν μόνο ένα μέρος της δουλειάς του. Πιο σημαντικό ήταν να εισάγει ιδέες της Βεδάντα στην «κυκλοφορία αίματος» της ακαδημαϊκής σκέψης. Ο σκοπός ήταν η διάδοση. Λίγο ένοιαζε τον Βιβεκάναντα αν και πόση αξιοπιστία δινόταν στον Ινδουισμό, όσο το μήνυμα της Βεδάντα έφτανε στους πάντες. Σε πολλές περιπτώσεις είπε: «*Χτυπήστε κάθε πόρτα. Πέστε σε όλους ότι είναι θεϊκοί*».

Σήμερα μέρη του μηνύματος μεταφέρονται σε χαρτόδετα βιβλία που μπορείτε να βρείτε σε κάθε βιβλιοπωλείο -; γραμμένα από τον Aldous Huxley, τον Christopher Isherwood, τον Somerset Maugham, τον Teilhard de Chardin, κι ακόμα τον Thomas Merton.

*Σ. τ. Μ.: Ενδεικτικός των προθέσεων του Βιβεκανάντα είναι ο λόγος του στους φοιτητές του Μαντράς, μετά την επιστροφή του από το Σικάγο: «Αυτό είναι το μεγάλο ιδανικό που βρίσκεται τώρα μπροστά μας, κι ο καθένας πρέπει γι' αυτό να σπλισθεί -; η άλωση του κόσμου από την Ινδία -; τίποτε λιγότερο από αυτό ... Σήκει Ινδία, και κυριεύσει τον κόσμο με την πνευματικότητά σου... Τώρα είναι ο καιρός να εργαστούμε για να εισδύσουν οι πνευματικές ιδέες της Ινδίας βαθιά στη Δύση. Γι' αυτό, νέοι του Μαντράς, σας παρακαλώ ακριβώς αυτό να σκέπτεστε. Πρέπει να πορευθούμε, πρέπει να κυριεύσουμε όλο τον κόσμο με την πνευματικότητα και τη φιλοσοφία μας. Δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση ή θα το κάνουμε ή θα πεθάνουμε. Η μόνη προϋπόθεση εθνικής ζωής, μιας αφυπνισμένης και γεμάτης δύναμη εθνικής ζωής, είναι η κυριαρχία του κόσμου με βάση την ινδική σκέψη». (π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, Αντιμετώπιση των αιρέσεων, Αθήνα 1996, σελ. 181)

Ο Thomas Merton βέβαια αποτελεί μια ιδιαίτερη απειλή για τους Χριστιανούς, γιατί παρουσιάζεται σαν ένας Χριστιανός μοναχός αφιερωμένος στην ενατένιση του Θείου, και το έργο του έχει ήδη επηρεάσει το ζωτικό στοιχείο του Ρωμαιοκαθολικισμού, το μοναχισμό του. Λίγο πριν το θάνατό του, ο π. Merton έγραψε μια γεμάτη εκτίμηση εισαγωγή σε μια νέα μετάφραση της Μπαργκαβάντ Γκιτά (Bhagavad Gita), η οποία είναι το πνευματικό εγχειρίδιο ή «Βίβλος» όλων των Ινδουϊστών, κι ένας από τους θεμέλιους λίθους του μονισμού της Αντβαϊτα Βεδάντα.

Πρέπει να θυμόμαστε ότι η Γκιτά αντιτίθεται σχεδόν σε κάθε σημαντική διδασκαλία του Χριστιανισμού. Το βιβλίο του σχετικά με τους δασκάλους του Zen, το οποίο εκδόθηκε μετά το θάνατό του, είναι επίσης αξιοσημείωτο, επειδή ολόκληρο το έργο βασίζεται σ' ένα προδοτικό λάθος: την υπόθεση ότι όλες οι αποκαλούμενες «μυστικιστικές εμπειρίες» σε κάθε θρησκεία είναι γνήσιες. Θα έπρεπε να ξέρει καλύτερα. Οι προειδοποιήσεις γι' αυτό είναι ισχυρές και ξεκάθαρες, τόσο στην Αγία Γραφή όσο και στους Αγίους Πατέρες.

Σήμερα ξέρω ένα καθολικό μοναστήρι στην California, όπου απομονωμένοι μοναχοί πειραματίζονται με ινδουϊστικές θρησκευτικές πρακτικές. Έχουν εκπαιδευτεί από έναν Ινδό που έγινε Καθολικός ιερέας. Εάν το έδαφος δεν είχε προετοιμαστεί, νομίζω ότι δεν θα συνέβαινε τέτοιο πράγμα. Αλλά, σε τελευταία ανάλυση, αυτός ήταν ο σκοπός του ερχομού του Βιβεκανάντα στη Δύση: να προετοιμάσει το έδαφος.

Το μήνυμα του Βιβεκανάντα σχετικά με τη Βεδάντα είναι αρκετά απλό. Φαίνεται πιο περίπλοκο εξαιτίας των παγίδων του: λίγη εκθαμβωτική σανσκριτική ορολογία, και πολύ μπερδεμένη φιλοσοφική δομή. Το μήνυμα είναι ουσιαστικά αυτό: Όλες οι θρησκείες είναι αληθινές, αλλά η Βεδάντα είναι η υπέρτατη αλήθεια. Οι διαφορές είναι μόνο θέμα «επιπέδων αλήθειας». Με λόγια του Βιβεκανάντα: «Ο άνθρωπος δεν ταξιδεύει από το λάθος στην αλήθεια, αλλά ανεβαίνει από αλήθεια σε αλήθεια, από αλήθεια που είναι χαμηλότερη σε αλήθεια που είναι υψηλότερη.. Η όλη του σήμερα είναι το πνεύμα του αύριο. Το σκουλήκι του σήμερα -; ο Θεός του αύριο». Η Βεδάντα βασίζεται σ' αυτό: ότι ο άνθρωπος είναι Θεός. Έτσι είναι ο ίδιος ο άνθρωπος που πρέπει να απεργαστεί τη σωτηρία του. Ο Βιβεκανάντα το έθεσε έτσι: «Ποιος μπορεί να βοηθήσει το Άπειρο; Ακόμα και το χέρι που έρχεται σε σένα μέσα από το σκοτάδι πρέπει να είναι το δικό σου».

Ο Βιβεκανάντα ήταν αρκετά εύστροφος για να ξέρει ότι η Βεδάντα θα ήταν υπερβολικό να ακολουθηθεί απ' ευθείας από Χριστιανούς, από δική τους πρωτοβουλία. Αλλά τα «επίπεδα αλήθειας» προμήθευαν μια ωραία γέφυρα στον τέλει οικουμενισμό -; δεν υπήρχε σύγκρουση

γιατί όλοι είχαν δίκιο. Με τα λόγια του Σουάμι: «*Αν μια θρησκεία είναι αληθινή, τότε και όλες οι άλλες είναι αληθινές. Έτσι η ινδουϊστική πίστη είναι δική σας όσο και δική μου. Εμείς οι Ινδουϊστές όχι απλώς ανεχόμαστε, αλλά ενωνόμαστε με κάθε θρησκεία, προσευχόμενοι στο τζαμί του Μωαμεθανού, λατρεύοντας μπροστά στη φωτιά του Ζωροάστρη, και γονατίζοντας στο σταυρό του Χριστιανού. Ξέρουμε ότι όλες οι θρησκείες εξίσου, από τον χαμηλότερο φετιχισμό μέχρι την υψηλότερη απολυτότητα, δεν είναι άλλο παρά πολλές προσπάθειες της ανθρώπινης ψυχής ν' αρπάξει και να συνειδητοποιήσει το Άπειρο. Έτσι μαζεύουμε όλα αυτά τα λουλούδια και, δένοντάς τα μαζί με το σχοινί της αγάπης, τα κάνουμε ένα θαυμάσιο μπουκέτο λατρείας.*»

Ακόμα, όλες οι θρησκείες ήταν μόνο βήματα προς την έσχατη θρησκεία, που ήταν η Αντβαϊτα Βεδάντα. Οίκτηρε ιδιαίτερα για τον Χριστιανισμό, ο οποίος στην καλύτερη περίπτωση ήταν μια χαμηλότερη αλήθεια -; μια δυϊστική αλήθεια. Σε προσωπικές συζητήσεις έλεγε ότι μόνο ένας δειλός θα έστρεφε και το άλλο μάγουλο. Όμως ό,τι και να έλεγε για τις άλλες θρησκείες, επανερχόταν πάντα στην αναγκαιότητα της Αντβαϊτα Βεδάντα. «*Τέχνη, επιστήμη και θρησκεία*», έλεγε, «*δεν είναι παρά τρεις διαφορετικοί τρόποι να εκφράσεις μια μοναδική αλήθεια. Αλλά για να το καταλάβουμε αυτό πρέπει να έχουμε τη θεωρία της Αντβαϊτα*».

Η γοητεία στη νεολαία του σήμερα είναι καταφανής. Η Βεδάντα διακηρύσσει την τέλεια ελευθερία της κάθε ψυχής να είναι ο εαυτός της. Αρνείται κάθε διάκριση μεταξύ ιερού και κοσμικού: είναι μόνο διαφορετικοί τρόποι έκφρασης της μίας αλήθειας. Και ο μόνος σκοπός της θρησκείας είναι να καλύψει τις ανάγκες διαφορετικών ψυχοσυνθέσεων: ένας θεός και μια πρακτική που να ταιριάζει στον καθένα. Με δυο λόγια, η θρησκεία είναι το «να κάνεις το δικό σου».

Όλα αυτά μπορεί να φαίνονταν τραβηγμένα, αλλά ο Βιβεκάναντα έκανε αποτελεσματική δουλειά. Τώρα θα δείξω πόσο πέτυχε στο να εισάγει αυτές τις ινδουϊστικές ιδέες στο Ρωμαιοκαθολικισμό, όπου η επιτυχία του ήταν πιο χτυπητή.

Ο Βιβεκάναντα πρωτοήρθε στην Αμερική να εκπροσωπήσει τον Ινδουϊσμό στο Κοινοβούλιο των Θρησκειών του 1893. Το 1968 ήταν η 75^η επέτειος αυτού του γεγονότος, και τότε συγκλήθηκε ένα Συμπόσιο Θρησκειών υπό την αιγίδα της εταιρείας Βεδάντα Βιβεκάναντα του Σικάγο. Ο Ρωμαιοκαθολικισμός εκπροσωπήθηκε από έναν Δομινικανό θεολόγο από το Πανεπιστήμιο De Paul, τον π. Robert Campbell. Ο Σουάμι Μπασυανάντα (Bhasyananda) άνοιξε τη συνάντηση με την ανάγνωση ενός μηνύματος καλής θέλησης από τρεις πολύ σημαντικούς ανθρώπους. Το δεύτερο ήταν από έναν Αμερικανό καρδινάλιο.

Ο π. Campbell άρχισε την απογευματινή συνεδρίαση με μια ομιλία σχετικά με τη σύγκρουση μεταξύ παραδοσιακών και μοντερνιστών στον σύγχρονο Καθολικισμό. Είπε: «*Στο δικό μου Πανεπιστήμιο, έρευνες που έχουν γίνει πάνω στη συμπεριφορά Καθολικών σπουδαστών, δείχνουν ένα μεγάλο ρεύμα προς τις φιλελεύθερες απόψεις τα τελευταία πέντε ή έξι χρόνια. Ξέρω ότι ο ίδιος ο μεγάλος Σουάμι Βιβεκάναντα θα ενέκρινε τις περισσότερες τάσεις στην κατεύθυνση του φιλελεύθερου Καθολικισμού*». Αυτό που προφανώς δεν ήξερε ο π. Campbell ήταν ότι τα μοντερνιστικά δόγματα που περιέγραψε δεν ήταν καθόλου χριστιανικά: ήταν καθαρή και σκέτη Βεδάντα.

Για να μην υπάρχει θέμα παρερμηνείας, θα παραθέσω τα λόγια του π. Campbell σχετικά με τις ερμηνείες των μοντερνιστών σε πέντε θέματα, έτσι όπως εμφανίστηκαν σε τρεις διεθνείς εφημερίδες: την Prabuddha Bharata που εκδίδεται στην Καλκούτα, την Vedanta Kesheri που εκδίδεται στο Μαντράς, και τη «Vedanta and the West» (η Vedanta και η Δύση) που εκδίδεται στο Λονδίνο.

Σχετικά με τα δόγματα: «Η αλήθεια είναι κάτι σχετικό, αυτά τα δόγματα (π.χ. η φύση του Θεού, πως θα έπρεπε να ζει ο άνθρωπος, και η άλλη ζωή μετά το θάνατο) δεν είναι παγιωμένα πράγματα, αλλάζουν και φτάνουμε στο σημείο όπου πρέπει να αρνηθούμε μερικά πράγματα που κάποτε επιβεβαιώναμε ως ιερές αλήθειες».

Σχετικά με το Θεό: «Ο Ιησούς είναι θεϊκός, αλήθεια, αλλά ο καθένας από μας μπορεί να είναι θεϊκός. Για την ακρίβεια, σε πολλά σημεία, νομίζω ότι θα βρείτε ότι η φιλελεύθερη χριστιανική αντίληψη σε μεγάλο μέρος της φιλοσοφίας της κινείται στην κατεύθυνση της Ανατολής -; τόσο στην αρχή της για το απρόσωπο του Θεού, όσο και στην αρχή ότι όλοι είμαστε θεϊκοί».

Σχετικά με το προπατορικό αμάρτημα: «Αυτή η αρχή είναι πολύ προσβλητική στο φιλελεύθερο Χριστιανισμό, ο οποίος υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος είναι τελειοποιήσιμος μέσω της εκπαίδευσης και της κατάλληλης παιδείας».

Σχετικά με τον κόσμο: «... οι φιλελεύθεροι διαβεβαιώνουν ότι μπορεί να βελτιωθεί και ότι θα έπρεπε να αφιερωθούμε στο να χτίσουμε μια πιο ανθρώπινη κοινωνία αντί να καθηλωνόμαστε στο να πάμε στον ουρανό».

Σχετικά με τις άλλες θρησκείες: «Η ομάδα των φιλελευθέρων λέει: 'Μη στεναχωριέστε για παλιομοδίτικα πράγματα όπως να προσπαθούμε να μεταστρέψουμε ανθρώπους κτλ., αλλά ας αναπτύξουμε καλύτερες σχέσεις με τις άλλες θρησκείες';».

Έτσι λέει ο π. Campbell για τους μοντερνιστές Καθολικούς. Οι μοντερνιστές έχουν παρασυρθεί σαν παιδιά από τη γενναιόδωρη προσφορά της υψηλότερης αλήθειας, βαθύτερης φιλοσοφίας και σπουδαιότερου μεγαλείου -; τα οποία μπορούν να αποκτηθούν απλώς με το να υποτάξουμε τον ζώντα Χριστό στο μοντέρνο άνθρωπο.

Εδώ, λοιπόν, βλέπουμε τη θεαματική επιτυχία του Ινδουϊσμού, ή του Βιβεκανάντα, ή της δύναμης πίσω από τον Βιβεκανάντα. Έχει καθαρά νικήσει κατά κράτος το Ρωμαιοκαθολικισμό. Τα σκυλιά -; φύλακές του πέρασαν τον κλέφτη για φίλο του αφεντικού, και το σπίτι έχει ερημώσει μπροστά στα μάτια τους. Ο κλέφτης είπε: «*Ας έχουμε κατανόηση μεταξύ των θρησκειών*», και μπήκε από την πύλη. Και το τέχνασμα ήταν τόσο απλό. Οι Χριστιανοί Ινδουϊστές (οι Σουάμι) χρειάζονταν μόνο να παραθέσουν αποσπάσματα από τη φιλοσοφία της Βεδάντα χρησιμοποιώντας χριστιανικούς όρους. Και οι Ινδουϊστές Χριστιανοί (οι μοντερνιστές Καθολικοί) χρειάζονταν να προεκτείνουν τη θρησκεία τους ώστε να συμπεριλάβουν τον Ινδουϊσμό. Έτσι απαραίτητος η αλήθεια έγινε λάθος και το λάθος αλήθεια. Αλλοίμονο, κάποιιοι θα ήθελαν να σύρουν και την Ορθόδοξη Εκκλησία, σ'; αυτό το ερειπωμένο σπίτι. Αλλά ας θυμηθούν οι μοντερνιστές τα λόγια του Ησαΐα: «*Ουαί σ'; αυτούς που λένε το κακό καλό και το καλό κακό· που προβάλλουν το σκοτάδι για φως και το φως για σκοτάδι· που προβάλλουν το γλυκό ως πικρό και το πικρό ως γλυκό! Ουαί σε εκείνους που φρονούν ότι είναι σοφοί και συνετοί, που αυτοπαρουσιάζονται στα μάτια τους ως σοφοί και ως γνωρίζοντες τα πάντα!*» (Ησ. 5:20-21).

Ο σκοπος του Ινδουϊσμού: Η παγκοσμια θρησκεία

Έμεινα κατάπληκτη βλέποντας την εισβολή που είχε κάνει ο Ινδουϊσμός κατά τη διάρκεια της απουσίας μου από τον Χριστιανισμό. Μπορεί να φαίνεται παράξενο το ότι ανακάλυψα όλες αυτές τις αλλαγές με μιας. Αυτό έγινε γιατί ο γκουρού μου διατηρούσε κυριαρχία πάνω σε κάθε μου πράξη, κι όλον αυτό τον καιρό ζούσα, χωρίς υπερβολή, απομονωμένη -; ακόμα και μέσα στον κόσμο. Οι αυστηρές εντολές του Σουάμι με εμπόδιζαν από το να διαβάσω οποιαδήποτε

χριστιανικά βιβλία ή από το να μιλάω με Χριστιανούς. Παρ'; όλα τα υποκριτικά λόγια, ότι όλες οι θρησκείες είναι αληθινές, οι Σουάμι ξέρουν ότι ο Χριστός είναι η Νέμεσή τους. Έτσι για είκοσι χρόνια ήμουν ολοκληρωτικά απορροφημένη στη μελέτη της ανατολικής φιλοσοφίας και στην πρακτική των ασκήσεων και της πειθαρχίας της. Διατάχτηκα από τον γκουρού μου να πάρω ένα δίπλωμα στη φιλοσοφία και την ανθρωπολογία, αλλά αυτά ήταν μόνο πάρεργα που γέμιζαν το χρόνο μεταξύ των σημαντικών κομματιών της ζωής μου: το χρόνο με τον Σουάμι και το χρόνο με τις διδασκαλίες και τις πρακτικές της Βεδάντα.

Η αποστολή του Σουάμι Βιβεκάναντα έχει εκπληρωθεί σε πολλά επί μέρους σημεία, αλλά ένα μέρος ακόμα δεν έχει περατωθεί. Αυτό είναι η ίδρυση μιας παγκόσμιας θρησκείας. Σ'; αυτό βρίσκεται η τελική νίκη του διαβόλου. Επειδή η Παγκόσμια Θρησκεία δεν μπορεί να περιέχει καθόλου «ατομιστικές μισαλλόδοξες» ιδέες δεν θα έχει τίποτα κοινό με το Χριστιανισμό, εκτός από τη σημασιολογία του. Ο «κόσμος» και η «σάρκα» μπορούν να είναι φωτιά στη σόμπα και στην καμινάδα, αλλά η Παγκόσμια Θρησκεία θα είναι μια ολική πυρκαγιά για το Χριστιανισμό. Το ζήτημα σε όλα αυτά είναι ότι ο Ιησουΐτης ιερέας Teilhard de Chardin έχει ήδη θέσει το θεμέλιο για ένα «Νέο Χριστιανισμό», ο οποίος είναι ακριβώς όπως οι προδιαγραφές του Σουάμι Βιβεκάναντα για την Παγκόσμια Θρησκεία.

Ο Teilhard de Chardin αποτελεί παρεκτροπή επειδή, αντιθέτως με τους παραδοσιακούς θεολόγους της Ρώμης, εκτιμάται πάρα πολύ από τον λόγιο κλήρο ο οποίος, με επιείκεια, πιστεύω ότι δεν έχει ιδέα για τι πράγμα μιλάει, γιατί οι ιδέες του Teilhard είναι σε ένα μεγάλο βαθμό λογοκλοπία από τη Βεδάντα και την Τάντρα, κολλημένες μαζί με φρασεολογία που ηχεί χριστιανική και έντονα χρωματισμένες με **εξελικτισμό**.

Ας παραθέσω ένα παράδειγμα από αυτόν: «Ο κόσμος μέσα στον οποίο ζω γίνεται θεϊκός. Αλλά αυτές οι φλόγες δεν με καίνε ολοκληρωτικά, ούτε αυτά τα νερά με διαλύουν· γιατί, αντιθέτως με τις ψευδείς μορφές του μονισμού που μας ωθούν μέσω της παθητικότητας στην αναισθησία (έλλειψη συνειδητότητας), ο παν -; Χριστιανισμός που ανακαλύπτω τοποθετεί την ένωση στο τέρμα μιας επίπονης πορείας διαφοροποίησης. Θα αποκτήσω το πνεύμα μόνο απελευθερώνοντας τελείως διεξοδικά όλες τις δυνάμεις της ύλης... Αναγνωρίζω ότι, ακολουθώντας το παράδειγμα του ενσαρκωμένου Θεού που μου αποκαλύφθηκε μέσω της Καθολικής πίστης, μπορώ να σωθώ μόνο με το να γίνω ένα με το σύμπαν». Αυτό είναι απροκάλυπτος Ινδουϊσμός. Έχει λίγο απ'; όλα μέσα -; ένα αναγνωρίσιμο απόσπασμα από μια Ουπάνισαδ (Upanishad) και κομμάτια από πολλά από τα φιλοσοφικά συστήματα και τις πρακτικές τους.

Σε μια συνέντευξη τύπου που έδωσε ο π. Arrupe, αρχηγός της Εταιρείας του Ιησού, τον Ιούνιο του 1965, υπερασπίστηκε τον Teilhard de Chardin για το λόγο ότι «δεν ήταν επαγγελματίας θεολόγος και φιλόσοφος, έτσι ώστε είναι πιθανόν να μην έχει γνώση όλων των φιλοσοφικών και θεολογικών περιπλοκών που συνδέονται με κάποιες από τις εμπνεύσεις του». Μετά ο π. Arrupe τον εξύμνησε: «Ο π. Teilhard είναι ένας από τους μεγάλους κυρίους της σύγχρονης σκέψης, και δεν είναι ν'; απορεί κανείς με την επιτυχία του. Για την ακρίβεια έφερε σε πέρας μια μεγάλη προσπάθεια να συμφιλιώσει τον κόσμο της επιστήμης με τον κόσμο της πίστης». Το τελικό αποτέλεσμα της συμφιλίωσης είναι μια νέα θρησκεία. Και με λόγια του Teilhard: «Η νέα θρησκεία θα είναι ακριβώς η ίδια ο παλιός μας Χριστιανισμός, αλλά με μια νέα ζωή, ξεκαθαρισμένη από την εύλογη εξέλιξη των δογμάτων του καθώς αυτά έρχονται σε επαφή με νέες ιδέες». Με αυτή η μικρή ιδέα από το υπόβαθρο, ας κοιτάξουμε την Παγκόσμια Θρησκεία του Βιβεκάναντα και τον «Νέο Χριστιανισμό» του Teilhard.

Η Παγκόσμια Θρησκεία έτσι όπως προτάθηκε από τον Βιβεκάναντα πρέπει να έχει πέντε χαρακτηριστικά. **Πρώτον**, πρέπει να είναι επιστημονική. Θα οικοδομηθεί πάνω σε

πνευματικούς νόμους. Έτσι, θα είναι μια αληθινή κι επιστημονική θρησκεία. Στην πραγματικότητα, και ο Βιβεκάναντα και ο Teilhard χρησιμοποιούν θεωρητικό επιστημονισμό ως άρθρο της πίστης τους.

Δεύτερον, το θεμέλιό της είναι η εξέλιξη. Με λόγια του Teilhard: «Μια μέχρι τώρα άγνωστη μορφή θρησκείας -; μια που κανείς δεν μπόρεσε ακόμα να φανταστεί ή να περιγράψει, λόγω έλλειψης ενός σύμπαντος αρκετά μεγάλου και αρκετά οργανικού ώστε να την εμπεριέχει -; ανθίζει στις καρδιές των ανθρώπων, από ένα σπόρο που έσπειρε η ιδέα της εξέλιξης». Και πάλι: «το προπατορικό αμάρτημα... μας δένει χειροπόδαρα και μας στεγνώνει το αίμα» επειδή «έτσι όπως εκφράζεται τώρα, αντιπροσωπεύει μια επιβίωση στατικών αρχών οι οποίες είναι ένας αναχρονισμός μέσα στο εξελικτικό σύστημα σκέψης μας». Τέτοια ψευδοθρησκευτική αρχή «εξέλιξης», η οποία έχει συνειδητά απορριφθεί από τη χριστιανική σκέψη, είναι βασική στην ινδουϊστική σκέψη για χλιετηρίδες· κάθε ινδουϊστική θρησκευτική πρακτική την θεωρεί δεδομένη.

Τρίτον, η Παγκόσμια Θρησκεία δεν θα οικοδομηθεί γύρω από κάποια συγκεκριμένη προσωπικότητα, αλλά θα θεμελιωθεί πάνω σε «αιώνιες αρχές». Ο Teilhard είναι για τα καλά στο δρόμο προς τον απρόσωπο θεό όταν γράφει: «Ο Χριστός μου γίνεται όλο και πιο απαραίτητος... αλλά ταυτόχρονα η μορφή του ιστορικού Χριστού γίνεται όλο και λιγότερο ουσιώδης και ευδιάκριτη για μένα». «...η οπτική μου γι'; Αυτόν με πάει συνεχώς μακρύτερα και υψηλότερα εμπρός στον άξονα της (ελπίζω) ορθοδοξίας». Λυπάμαι που το λέω, αλλά αυτό το πνεύμα του μη ιστορικού «Χριστού» είναι ινδουϊστική ορθοδοξία, όχι χριστιανική.

Τέταρτον, ο κύριος σκοπός της Παγκόσμιας Θρησκείας θα είναι να ικανοποιεί τις πνευματικές ανάγκες ανδρών και γυναικών με διαφορετικούς χαρακτήρες. Οι πρωτότυπες «διασπαστικές» θρησκείες δεν μπορούν να το κάνουν αυτό. Ο Teilhard πίστευε ότι ο Χριστιανισμός δεν ταίριαζε με τις θρησκευτικές επιθυμίες όλων. Κατέγραψε τη δυσαρέσκειά του μ'; αυτά τα λόγια: «Ο Χριστιανισμός είναι ακόμα καταφύγιο σε κάποιο βαθμό, αλλά δεν αγκαλιάζει, ή δεν ικανοποιεί ή ακόμα δεν καθοδηγεί άλλο πια τη 'σύγχρονη ψυχή';».

Πέμπτο και τελευταίο, μέσα στην Παγκόσμια Θρησκεία (ή Νέο Χριστιανισμό), ταξιδεύουμε σιγά-σιγά όλοι μαζί προς τον ίδιο προορισμό. Για τον Teilhard de Chardin αυτό είναι το σημείο Ωμέγα, το οποίο ανήκει σε κάτι που είναι πέρα από αναπαράσταση. Για τον Βιβεκάναντα είναι το Ομ, η ιερή συλλαβή των Ινδουϊστών: «Όλη η ανθρωπότητα, συγκλίνοντας στους πρόποδες αυτού του ιερού μέρους όπου βρίσκεται το σύμβολο που δεν είναι σύμβολο, το όνομα που είναι πέρα από κάθε ήχο».

Που θα τελειώσει αυτή η αλλοίωση του Χριστιανισμού και ο θρίαμβος του Ινδουϊσμού; Θα έχουμε το Ομ, ή θα έχουμε το Ωμέγα;

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ:

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ και η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ SERAPHIM ROSE